

підвищенні ступеня задоволеності споживачів, потенціалу організації і рівня навчання персоналу, а також в поліпшенні управління проектами.

Р.А. Алієв, аспірант кафедри міжнародної економіки, ДВНЗ «ПДАБА», м. Дніпропетровськ,

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА

В статті розглянуто теоретичні аспекти регіональної стратегії розвитку житлового будівництва. Визначено, що в сучасних умовах ринкових відносин ефективність роботи підприємств будівельної галузі багато в чому залежить від ефективної стратегії, яке є однією із форм планування, що довела свою економічну доцільність та високу соціальну віддачу. Розгляд існуючих концепцій щодо розуміння сутності категорії «стратегія» дозволило виділити декілька підходів до її визначення, а саме: класичний та концептуальний підходи.

В результаті аналізу світової практики розробки стратегій розвитку житлового будівництва отримано висновок, що житлові програми розвинених країн, спрямовані на підтримку житлового будівництва, в цілому пройшли чотири етапи. При цьому визначено, що Україна знаходиться на першому етапі циклу, що потребує будівництва «здорового» житла за рахунок державних коштів та суспільних фондів. В процесі дослідження розглянуті основні детермінанти зовнішнього середовища, які в більшому ступені обумовлюють характер та напрямки стратегії розвитку житлового будівництва в регіонах: екологічні, соціальні, економічні та технологічні. Зазначено що в умовах тривалої трансформаційної кризи в регіонах України постає питання щодо визначення ефективності сучасних стратегій розвитку житлового будівництва в регіонах як в соціальному так і в економічному аспекті.

В сучасних умовах ринкових відносин ефективність роботи підприємств будівельної галузі багато в чому залежить від управлінської діяльності, що забезпечує реальну економічну самостійність господарюючих суб'єктів, окупність їх виробничих витрат і конкурентоспроможність. Ефективність управління, передусім, залежить від достатності й оперативності одержаної управлінським персоналом інформації та від її адаптації до нових умов функціонування підприємства. Саме стратегічне планування є однією із форм, що довела свою економічну доцільність та високу соціальну віддачу. Проте останніми роками в будівельній галузі спостерігається суттєве послаблення такої важливої ділянки економічної роботи, як стратегічне планування. Отже враховуючі те, що одним з найважливіших показників, який характеризує рівень соціально-економічного розвитку держави, є стан ринку нерухомості в цілому і його окремих секторів в регіонах України досить актуальним питанням є розробка стратегії розвитку житлового будівництва. Особливо в сучасних умовах трансформаційної та політичної кризи в країні вона потребує більш ґрунтовного теоретичного дослідження.

Процес стратегічного цілевизначення є докладно розробленим в теорії менеджменту та ґрунтується на досвіді її практичного застосування. Основними класичними працями, що визначають процес розробки та впровадження стратегії розвитку як на рівні окремого підприємства, так і на рівні галузі економіки, є праці Р. Акофа, І. Ансофа, Б. Карлофа, Г. Мінцберга М. Портера, А. Стрікланда, А. Томпсона. Також дослідження теоретичних основ стратегії розвитку житлового будівництва неможливо без врахування результатів стратегічних досліджень національної економіки, представлених у роботах провідних українських вчених С. Богачова, В. Гейця, Г. Губерної, В. Мунтіяна, І. Осипенка, М. Пашути, О. Поважного, С. Поважного, Ф. Поклонського, В. Семиноженка, Л. Федулової, Г. Черніченка. Результати визначених досліджень складають теоретичну та методологічну основу для формування стратегії розвитку житлового будівництва.

Високо оцінюючи вклад вищеназваних вчених і отримані ними результати дослідження, слід констатувати, що теоретичні основи стратегії розвитку житлового будівництва в регіонах України є недостатньо дослідженими, особливо в сучасних умовах тривалої трансформаційної кризи в країні.

Таким чином метою дослідження є розгляд теоретичних аспектів стратегій регіонального розвитку житлового будівництва.

Розгляд існуючих концепцій щодо розуміння сутності категорії «стратегія» дозволяє виділити декілька підходів до визначення сутності стратегії. Так класичним підходом до визначення стратегії є її ототожнення із засобом досягнення цілей підприємства. Він заснований на тому, що формулювання стратегічних цілей підприємства невід'ємно пов'язане з розробкою шляхів їх досягнення і тому в даному розумінні стратегія визначається як план або модель дій. Отже, можна зробити висновок, що за цим підходом стратегія охоплює процес цілеутворення і є засобом координації цілей і ресурсів.

Другим - концептуальним підходом є розуміння стратегії як набору правил прийняття рішень. Особливість цього підходу полягає в тому, що у визначенні стратегії робиться наголос на її всеосяжному характері, оскільки означені правила передбачають розв'язання проблем розвитку підприємства, забезпечення збалансованості його діяльності як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі.

Враховуючі світову практику розробки стратегій розвитку житлового будівництва можна зробити висновок, що житлові програми розвинених країн, спрямовані на підтримку житлового будівництва, в цілому пройшли чотири етапи (див.рис. 1).

Варто відзначити, що Україна знаходиться на першому етапі циклу, що потребує будівництва «здорового» житла за рахунок державних коштів та суспільних фондів. Проте, визначений цикл розвитку характерний для ситуацій, коли зовнішнє середовище не представляє загрози для людини і

сучасний рівень технологій дозволяє будувати стійке житло в заданих кліматичних зонах.

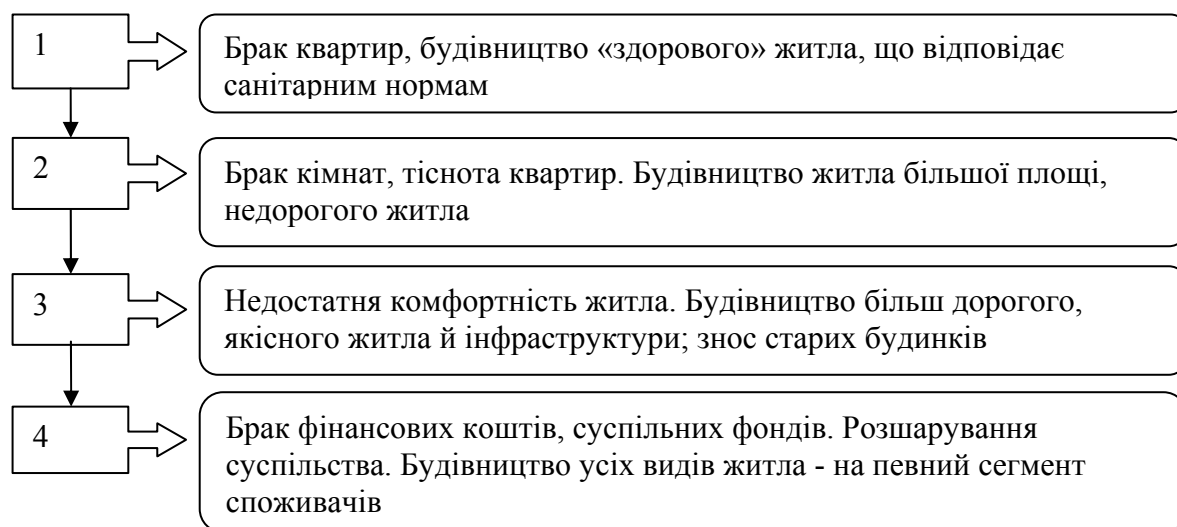

Рис. 1. Етапи еволюції напрямків державного регулювання житлового будівництва

У випадку ж різких змін клімату, що відбуваються не протягом життя одного покоління, а в суттєво менший період часу, актуалізується проблема радикальної перебудови (чи модернізації) усіх житлових приміщень, що розташовані на заданій території в кожній із кліматичних зон. Це завдання потребує від держави розробки не галузевої стратегії розвитку житлового будівництва, а комплексної програми, що включає аналіз і прогноз динаміки клімату, формування концепції будівель для кожної кліматичної зони, розробку нових матеріалів, зміни норм і вимог до будівель і забудови території. І, на кінцевій стадії - формування фінансових механізмів реалізації заданої стратегії й адекватної організаційної структури.

На сучасному етапі, з урахуванням кліматичних змін, значення яких можна вважати суттєвим для процесів життєдіяльності людини, слід повернутися до первісного змісту та призначення цієї галузі економіки – забезпечення виживання членів суспільства у довгостроковій перспективі шляхом адаптації до впливів навколишнього середовища, яка реалізується за

допомогою розробки та впровадження відповідних функціональних стратегій.

Під функціональною стратегією слід розуміти тип стратегії у стратегічному наборі, що передбачає стратегічну орієнтацію визначеної функціональної підсистеми управління, яка забезпечує їй досягнення поставленої мети, а також (при наявності взаємозалежних обґрунтованих функціональних стратегій) керованість процесами виконання загальних стратегій і місії.

На стратегії розвитку житлового будівництва в регіонах впливають певні основні детермінанти зовнішнього середовища, які в більшому ступені обумовлюють характер та напрямки цих стратегій (у табл. 1). Розглянемо основні з них.

Таблиця 1

Характеристика впливу детермінант зовнішнього середовища

Детермінанти	Характеристики
Екологічний	Диференціація регіонів за кліматичними умовами. Зміна клімату, збільшення амплітуди температур.
Соціальний	Диференціація регіонів за рівнем якості життя та рівнем народжуваності.
Економічний	Диференціація регіонів за рівнем економічного розвитку. Збільшення депресивності регіонів при одночасному формування п'ятого технологічного укладу в більш розвинених регіонах
Технологічний	Нові матеріали і технології будівництва, що забезпечують енергоефективність житла, його автономізацію

Складено автором

В результаті проведеного дослідження теоретичних аспектів регіональної стратегії розвитку житлового будівництва визначено стратегічні напрямки в рамках системного підходу, сутність яких полягає в впровадженні функціональної стратегії розвитку житлового будівництва, яка, у свою чергу, визначається станом зовнішніх детермінант – екологічного, соціального, економічного та технологічного. Між тим слід зазначити що в умовах тривалої трансформаційної кризи в регіонах України постає питання щодо визначення ефективності сучасних стратегій розвитку житлового будівництва в регіонах як

в соціальному так і в економічному аспекті. Вирішенню цих питань будуть присвячено подальші дослідження у цьому напрямку.

Список літератури:

1. Гальчук А.П. Будівничі підземного міста [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kpds.kiev.ua/svittenderiv.htm>. 2. Житлове будівництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kyivproekt.com.ua/ua/ghitlovebud.html>. 3. За новими технологіями: новые идеи в строительстве // Строительство и архитектура. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.first-realty.com.ua/art/7/314.html>. 4. "Київміськбуд" освоє нові технології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lopata.kiev.ua/adv-1717/>. 5. Лялікова Н. С. Аналіз ринку сучасних будівельних матеріалів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kpds.kiev.ua/svittenderiv.htm>. 6. Лівінський О. Енергозберігаючі технології і матеріали в будівництві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/1190183107.html>. 7. Офіційний веб-сайт Мінрегіонбуду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregionbud.gov.ua>. 8. Портер М. Стратегія конкуренції /Пер. з англ.. – К.: Основи, 1998. 9. Столяров О. Життя за містом — гарна річ. У приватному будівництві цеглі наступають на п'яти / Столяров О. // Олександр Столяров. Дзеркало тижня. 2006. – № 24 (603) 24 — 30 червня [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dt.ua/2000/2675/53745/>

В.П. Божко, д.т.н, професор, завідувач кафедри, м. Харків, Національний аерокосмічний університет «ХАІ»

О.Л. Омельченко, старший викладач, м. Харків, Національний аерокосмічний університет «ХАІ»

М.М. Магомедова, аспірант, м. Харків, Національний аерокосмічний університет «ХАІ»

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Відомо, що з кінця 80-х років ХХ сторіччя відбулися фундаментальні перетворення сучасної світової економіки, які зумовили використання в науковому середовищі понять «глобалістика» і «глобалізація».

На думку відомих вчених[1,2] глобалізація визначається як «нова капіталістична економіка» з такими її основними характеристиками як інформація, знання та інформаційні технології. При цьому підкреслюється, що «нова економіка» розвивається через мережеву структуру менеджменту, виробництва і розподілу, а не окремих фірм, як раніше; і вона є глобальною.